

2. **Вишняков В. М.** Шляхи пришвидшення інтеграції України до Європейського союзу / В. М. Вишняков // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – № 21.18. – С. 157 – 161.

3. Україна – ЄС: проблеми інтеграції [Електронний ресурс] // Режим доступу: www.kuchma.org.ua.

УДК 338.467.4

УПРАВЛІННЯ ДОСТУПНІСТЮ ДИЗАЙНЕРСЬКИХ ПОСЛУГ

О. О. Климчук, к. т. н., доц., І. А. Лагода, магістр.

Ключові слова: *доступність дизайну, гармонізація, ціноутворення, «масовий» дизайн, evidence-based design*

Постановка проблеми. Останнім часом в Україні, і в Дніпропетровську зокрема, значно збільшився попит на дизайнерські послуги. На підвищення попиту вплинули безліч чинників, але можна виділити основні: постійне збільшення заробітної плати українців, купівля нових квартир, де ремонт потрібно починати з нуля, стійке бажання зробити своє житло комфортним, функціональним і гармонійним, а також позбутися гнітючого відгомону радянського архітектурного минулого, який пригнічує людську психіку (наприклад, громіздкі шафи, м'які меблі, понуре оформлення стін).

Однак через глобальну фінансову кризу з 2008 року кількість уведених в експлуатацію новобудов різко знизилася. Ті будинки, які все ж були введені в експлуатацію, мають дуже високу ціну (близько 9000 грн / м²) і тому не доступні для більшості населення. Виходячи з цього, стає очевидною необхідність удосконалення та реконструкції старого житлового фонду (квартири і садибні житлові будинки). Більшість дизайн-студій та приватних дизайнерів позиціонують свою діяльність як елітарну, VIP і т. п., що принципово неправильно, тому що розраховано на дуже вузький споживчий сегмент. Крім того, нові житлові комплекси були побудовані, у більшості випадків, із дотриманням усіх будівельних норм, у той час як радянська житлова забудова має багато недоліків, які кваліфікований дизайнер зможе виправити. Найважливіша проблема радянського житлового фонду – хибне з погляду психофізіології і нерациональне планування приміщень (наприклад, зовнішні кути в житлових приміщеннях, прохідні кімнати та ін.). Із цього випливає, що Дніпропетровськ потребує втілення в життя «масового» дизайну, який буде доступним для більшості жителів міста і згодом поліпшить його.

Аналіз публікацій. Тема доступності дизайнерських послуг до цього часу не була відображена в наукових публікаціях, але значний внесок у розвиток масового дизайну вніс відомий французький дизайнер Філіп Старк: «Коли я почав працювати, поняття «дизайн» означало «дуже красиві та дорогі речі для дуже багатих людей». Якщо ви думаєте, що я хотів би витратити все моє життя, працюючи для жменьки людей, дякую, я краще посплю. Тому все життя я вбиваю дизайн, точніше, знищую його елітарність» [11]. Дослідженнями проблем впливу житлового простору на людину займалися С. В. Бодня [3], П. М. Саньков [6] та ін.

Мета статті. Висвітлити доцільність упровадження «масового» дизайну на ринок дизайнерських послуг м. Дніпропетровськ.

Результати дослідження. За більше ніж двадцять років, які Україна є незалежною державою, питання економічного розвитку в нашій країні або не вирішувалися, або вирішувалися неефективно. Основними проблемами в українській економіці за часів незалежності є:

- моральне і фізичне зношення виробничих потужностей;
- масове закриття підприємств (особливо в металургійній, гірничій, легкій промисловості тощо);
- як наслідок, скорочення працівників цих підприємств;
- гіперінфляція;
- брак споживчих товарів на початку 1990-х років (черги за хлібом, милом тощо).

Для вирішення вищезгаданих проблем було розпочато процес часткової деіндустріалізації, яка, на відміну від західних країн, не мала постіндустріального характеру [4, с. 89]. Тобто енергоємні і застарілі виробництва не були замінені на нові високотехнологічні. Ця проблема

створила нову: продукція застарілих українських підприємств більше не в змозі конкурувати з іноземними компаніями, тому що її вартість значно вища. Вищезгадана ситуація спричинила до те, що Україна має одну з найнижчих мінімальних заробітних плат у Європі – 1 147 грн/міс. [9].

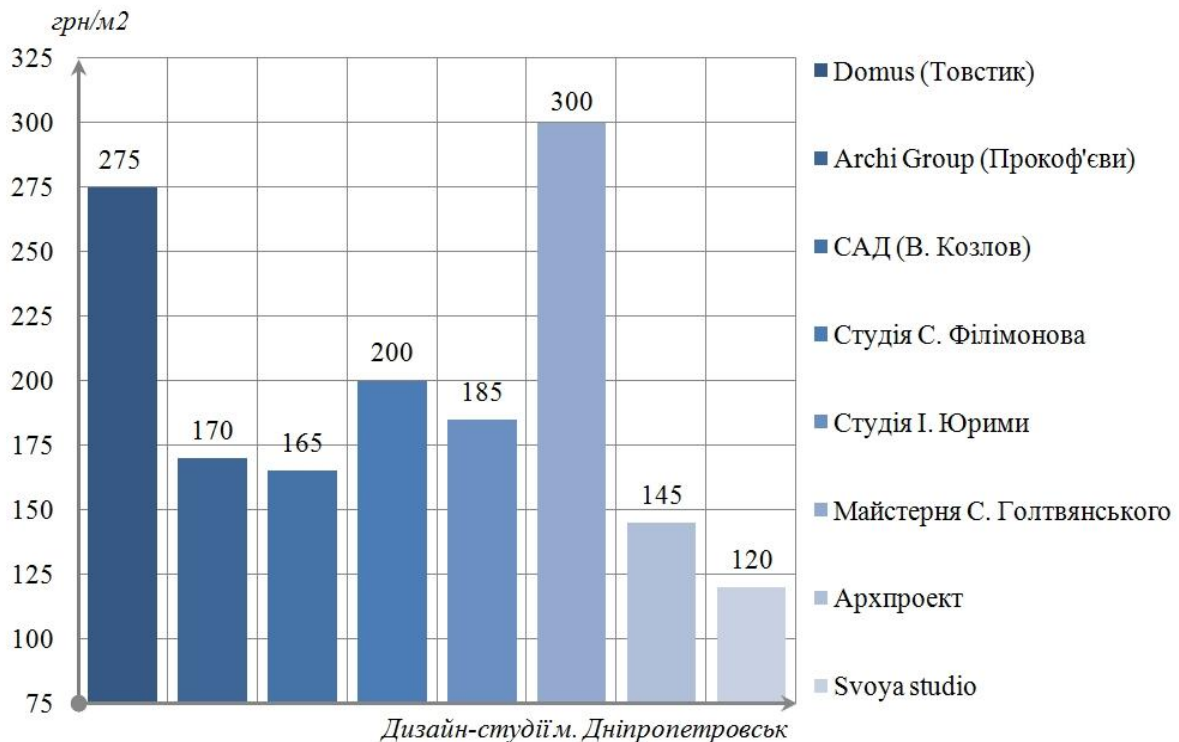
Із цих даних випливає, що мінімальна зарплата за годину (40 годин на тиждень, 4 тижні) є 7,168 грн. Для порівняння, в Європі цей показник у 2010 році складав 4,1025 євро, тобто 41,02 грн. [8; с. 4]. Середня зарплата в Україні в 2012 році склала 3 031,91 грн [10]. Зі своєї заробітної плати пересічний українець витрачає на місяць [2; с. 68]:

- продукти харчування та безалкогольні напої – 44,6 % зарплати
- алкоголь – 1,5 %
- тютюн – 2,4 %
- одяг, взуття – 8,2 %
- комунальні послуги – 15,6 %
- поточне обслуговування житла – 2,7 %
- охорона здоров'я – 3,4 %
- транспорт – 4,8 %
- зв'язок – 3,1 %
- відпочинок – 2,2 %
- непродуктивні витрати – 10,4 %.

З наведеного списку стає очевидним, що пересічний українець має можливість витратити на облаштування та дизайн свого помешкання 10,4 % щомісячного доходу (тобто приблизно 350 грн за середньої зарплати 3031,91 грн/міс.). Якщо помножити 350 грн на 12 місяців, результатом є 4 200 грн на рік, що є досить невеликим показником, враховуючи середню ціну на дизайнерські послуги в Дніпропетровську – близько 195 грн/м² (табл. 1).

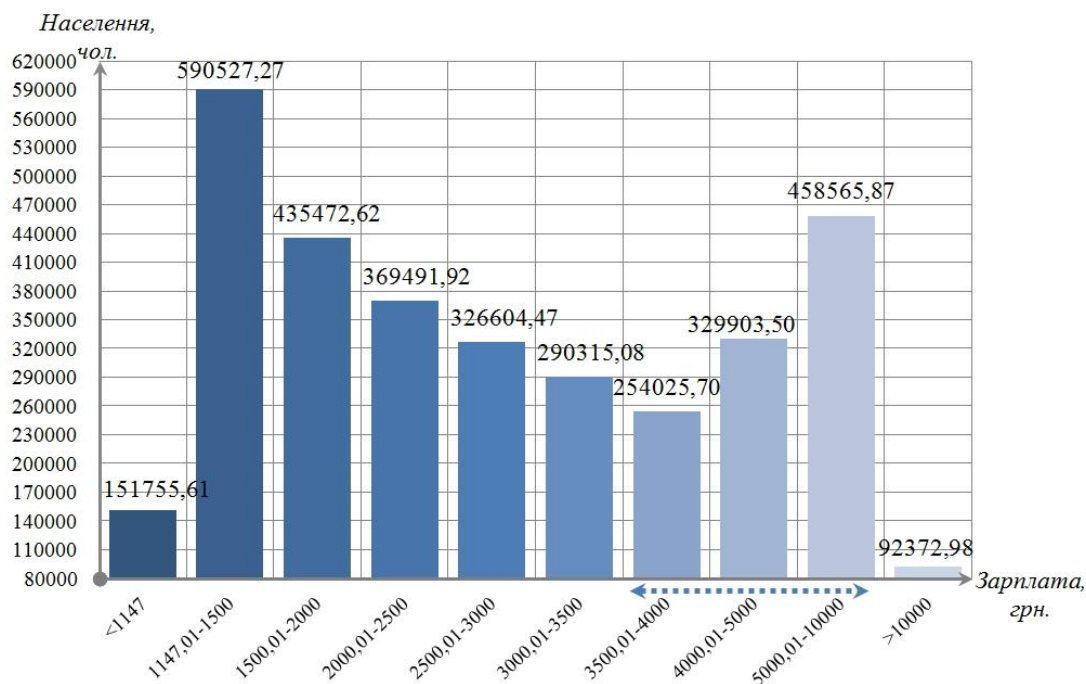
Таблиця 1

Диференціація вартості дизайн-проекту серед основних дизайнерських студій

Вище були зазначені дані про рівень заробітної плати по всій Україні, але для нас більш актуальними є дані про рівні зарплати у Дніпропетровській області [7] (табл. 2), тому що після їх вивчення стає зрозумілим цільовий сегмент споживачів «масового» дизайну (позначений подвійною стрілкою). Це люди, які заробляють за місяць від 3 500 до 10 000 грн. (звичайно, працівники, які отримують понад 10000 грн на місяць, можуть дозволити собі оплатити послуги дизайнера, але їм ідея «масовості» чужа).

Диференціація заробітної плати в Дніпропетровській області
(станом на червень 2013 р.)

Спеціально для споживачів із середнім доходом (3 500 – 10 000 грн на місяць) було розроблено концепцію «масового» дизайну, що буде доступний для цього сегмента населення. Відмінними рисами цього рішення є:

- кілька завершених проектів на вибір;
- зведення до мінімуму спілкування з клієнтом;
- ліміт на корективи проекту.

Давайте спробуємо зрозуміти, чому так важливо естетично і зручно облаштувати своє помешкання? Перш за все, більшість людей погодиться з тезою «Мій дім – моя фортеця», отже, вдома люди повинні почуватися спокійно та затишно, що неможливо без якісного інтер'єру. По-друге, людина постійно живе, діє і перебуває у нерозривному зв'язку з простором, що має свою власну енергетичну конфігурацію. У Китаї вже багато років тому світ сприймали як єдиний живий організм, завдяки чому китайці успішно засвоїли принципи керування енергіями, які дозволяють впливати на події як окремого людського життя, так і суспільства в цілому. Інтерес до давніх знань, методик впливу на енергетичні аспекти життя, який утворився зараз у західних країнах, теж є цілком закономірним: у багатьох із нас виникають серйозні проблеми з життєвою енергією, і майже всі потребують успіху або везіння.

Для людей, що живуть і працюють у місті, найважливішою є гармонізація енергетичного простору їх житла і офісу. Якщо внутрішнє оздоблення квартири або офісу не збалансоване так, щоб приваблювати та утримувати позитивну життєву енергію, – не допоможе ні форма будівлі, ані вдале місце розташування. Але це ще не все. У давні часи, коли тільки виникали вчення про управління енергетичною конфігурацією простору, в людей ще не було ніяких сучасних електронних пристроїв та побутової техніки. Однак зараз ми живемо в безперервних потоках енергії, створених і запущених людськими руками. Ми постійно оточені різними машинами і механізмами, які взаємодіють як із нами, так і з навколишнім середовищем. І всі вони активно впливають на енергетику нашого житла або офісу, на що треба звернути увагу [1, с. 1]. Наприклад, у США існує цікавий підхід у цій галузі – evidence-based design – проектування на основі доказів (досліджень, опитувань, і т. п.) [12]. Такий підхід став популярним у сфері архітектури лікувальних закладів США, з метою поліпшення життєдіяльності пацієнтів і персоналу, прискорення процесу одужання, зниження рівня стресу і підвищення безпеки. Ця науково обгрунтована розробка є відносно новою галуззю досліджень, яка запозичує термінологію та ідеї від декількох дисциплін: екологічної психології, архітектури, неврології та поведінкової економіки [3, с. 1]. Вищезгадану методику, на наш погляд, доцільно застосовувати не тільки в лікарнях, а і в дизайні житлових приміщень. Чому це важливо? Перш за все, через

поширення в Україні хвороб, пов'язаних із порушеннями психіки, таких як депресія, синдром хронічної втоми, неврози і т. п. [5, с. 4].

Змінюючи дизайн приміщення, людина змінює його енергетику. Іноді навіть невеликі зміни спричиняють серйозні наслідки. Енергетика геопатогенних зон дуже чутлива до зміни форми або розмірів приміщення. Змінюються розміри приміщення – змінюється сила впливу енергетики геопатогенної зони на організм. Ці чинники також впливають на енергетику людини, яка в ньому живе, тому необхідно обирати гармонійні поєднання, інакше, витративши купу грошей на своє житло, людина зробить шкоду власному здоров'ю та зіпсує стосунки з близькими [1, с. 54].

Висновки. В результаті проведеного дослідження ми дійшли висновку, що впровадження на ринок дизайнерських послуг м. Дніпропетровськ концепції «масового» дизайну є доцільним, оскільки зараз цей сегмент ринку порожній. Дослідження обґрунтовує необхідність глибинних змін у житловому середовищі, тому що вони, якщо зроблені правильно, поліпшать здоров'я людей, які проживають у даному приміщенні. Дослідження доводить, що дизайнерські послуги повинні бути доступні для більшості українців, тому що дизайн може опосередковано впливати на стан української економіки в цілому:

1. Людина із середнім рівнем доходу потребує доступних послуг дизайнера.
2. Компанія, яка взяла за основу концепцію «масового» дизайну, надає клієнту доступний дизайн-проект.
3. Проект втілюється в життя з урахуванням вимог гармонізації простору, змінюючи недосконале середовище радянського житлового фонду.
4. Після оновлення інтер'єру у людини поліпшується самопочуття, підвищується активність і прагнення до нових вершин.
5. У здорової та активної людини підвищуються доходи, таким чином вона сплачує більше податкових відрахувань до місцевого та державного бюджету.

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

1. **Киврин В.** Енергетика дома. Создание гармоничной реальности / В. Киврин. – СПб : Вектор, 2008 – 60 с.
2. Витрати і ресурси домогосподарств України у 2012 році / Статистичний збірник. – Ч. I. – К., 2013 – 377 с.
3. **Бодня С. В.** Научно обоснованное проектирование медицинской архитектурной среды с учетом влияния света и цвета / С. В. Бодня // Вісник Придніпр. держ. акад. будівниц. та архітект. – Д. : ПГАСА, 2011. – № 5. – С. 47 – 54.
4. **Манекин Р. В.** Инвестиционный климат в Украине в 1999 – 2000 гг. / Экономика Украины, 1999. – № 6. – С. 89.
5. **Пинчук И. Я.** Распространенность психических расстройств в Украине / «Журнал АМН України», 2010. – Т. 16. – № 1. – С. 168 – 176.
6. **Саньков П. М.** Архітектурне середовище та акустична безпека людини / П. М. Саньков // Вісник Придніпр. держ. акад. будівниц. та архітект. – Д. : ПГАСА, 2012. – № 1. – С. 28 – 35.
7. Експрес-випуск Державна служба статистики / 14.08.2013 № 09.3-29/24
8. Зарплатный индикатор. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.wageindicator.org/documents/minimum-wages/Developments-Minimum-Wages-Europe-2010.pdf> – С. 4
9. Справочник Минимальная зарплата. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.prostobankir.com.ua/spravochniki/indikatory_rynka/minimalnaya_zarplata/minimalnaya_zarplata_2000_2013_gg
10. Средняя зарплата в Украине: официальная статистика и результаты международных исследований. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mojazarplata.com.ua/ru/main/news>
11. **Enfant Terrible** от дизайнера. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.peredelka.tv/articles/design-and-decor/world-names/philippe-starck/>
12. Evidence-based design. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://en.academic.ru/dic.nsf/enwiki/933208>